

TREMTINYS

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

2004 m. spalio 6 d.

Nr. 41 (622)

Aktualijos

Margais balandžiais skraidę į baltąsias lankas sugrįžo

“Ir dar valandėlė... Ir pasimatysime. Savo sielos akimis matau jus visus”, – tai paskutinio Konstancijos Bražėnienės laiško, rašyto 1966 m. gegužės 1 d. Kaune ir išsiųsto dukterei Nijolei į JAV, eilutės. Tais žodžiais pavadinta ir knyga, į kurią sudėti Konstancijos Bražėnienės ir jos sūnaus Mindaugo laišakai Nijolei ir Vidai.

Bražėnų šeimos gyvenimas knygoje aprašomas tik keliais štrichais. Iki sovietų okupacijos Konstancija ir Konstantinas Bražėnai gyveno Utenoje, vėliau – Kaune. Gimė dvi poros dvynių: Vida su Nijole ir Mindaugas su Liucija. Tik vyriausias sūnus

Vakaro dalyviams dėkoja p. Nijolė Bražėnaitė

Edmundas SIMANAITIS

Lietuva pakelia didžiulę įtampą

Komandiruotas iš Archangelsko į Lietuvą “gelbėtojas” teigia, kad “daugelį politikų ir valdininkų yra apėmusi paniška baimė prarasti postus ir kėdes”, ir kad “gali būti atskleisti jų nešvarūs darbai”. Rinkėjams nuolatos “plaunamos smegenys” tolydžio kartojant, kad visos valdžios be jokios išimties, taipgi ir visi valdininkai, nuo pat Nepriklausomybės atkūrimo momento, tik plėšė, vogė ir rūpinosi savo nauda, bet ne liaudies gerove. Bet ne šitai svarbiausia.

Svarbu suvokti, kad tokiu būdu apsišaukėlis svetimšalis pranašas tikisi ištrinti iš tautos atminties, kas apiplėšė Lietuvą 1940 m., kas sugriovė ekonomiškai stiprų Lietuvos kaimą, kas sunaikino inteligentijos žiedą, kuriuose laptevuose, krasnojarskuose ir archangelskuose atsidūrė mūsų darbštūs ūkininkai, kokiose vorkutose buvo žudomi ir marinami mūsų karininkai, mokytojai, kunigai, studentai... Nemažiau svarbu žinoti, kad pažadų kalnai turi sudaryti įspūdį, jog suvilioti į Darbo partiją ar

papirkti mūsų bendrapiliečiai visi tyri kaip kristalas, drauge – ir visų galų specialistai, kurie kaipmat viską apvers aukštyn kojomis ir tai bus “permainos, kurios keis mūsų gyvenimą tik jo kokybės gerėjimo linkme.” Magiškų skaičių 1–11–111 ir taip toliau ekvilibristika liudija būsimų pergalių dienas, bet gali pralinksinti tik naivuolį.

Nušalintasis prezidentas lygiai taip pat be saiko gyrėsi: “Reikia permainų – tvarka bus!” ir...gėdingai bankrutavo. Sustabdyti sėkmingai vykstančių radikalių reformų – Lietuvos pasirengimo stoti į NATO ir ES – jis jau nepajėgė, bet valstybės teisingumo pamatus gerokai paklibino ir spėjo sujaukti dalies gyventojų mąstyseną. Dabartinis “gelbėtojas” irgi be perstojo plepa apie permainas. Neapsirikime – ta pati, niekada gero Lietuvai nelinkėjusi svetimatamsi jėga visiems kandidatams į “gelbėtojus” duoda tą patį žaibiškų permainų scenarijų ir tik socialinėje srityje. Pažadukai niekada nesukūrė ekonomikos stebuklų.

(keliamą į 4 psl.)

Kudlotos politikų mintys ir muilo burbulų planai

Kasdien suku galvą, kaip išbristi iš Brazausko-Paulausko – oligarchų valdžios bloko – sukurtos socialinės biurokratinės skurdinimo politikos padarinių, tiesiogiai paveikusių ir mano šeimą.

Deja, tenka konstatuoti, kad niekada dar nebuvo tokie beteisiai nepriklausomybę atkūrusioje Lietuvoje, kokie dabar esame. Keistai skamba G.Vagnoriaus rinkimų agitacinis šūkis: “Kas, jei ne aš, žymiai pakėliau atlyginimus ir pensijas”. Tai tiesiog ciniška ir įžūli. Prokurorams, teisėjams ir valdžios funkcionieriams atlyginimai šoktelėjo kengūros šuoliu, o vargšams darbininkams, viską sukuriantiems, bet atiduotiems darbdavių savivalei, vergaujantiems po 12–14 val. per parą, ką gero davei, pone Vagnoriau? Ir iš viso, geriau visi patylėtumėte ir leistumėte tautai pačiai pasirinkti.

Beje, supratau, kad žmonės nelabai skiria Kubiliaus konservatorius, nuo Vagnoriaus “chebros”. Matyt, Vag-

Algimantas ne iš dvynių. Mažoji Liucytė mirė išgyvenusi tik porą dienų. Nerūpestinga vaikystė truko neilgai, tik tol, kol šeima gyveno Aukštaitijoje – tarp Leliūnų ir Utenos, Jasonių dvare. K.Bražėnas mokytojavo Utenos “Saulės” gimnazijoje, studijavo teisę. Jis – pirmojo Steigiamojo Seimo narys. Iš Utenos šeimai persikėlus į Panevėžį puiki idilė nutrūko – 1933 m. staiga mirė tėvas, likusi viena su keturiais vaikais ir dviem močiutėmis Konstancija Bražėnienė, padedama sesers vyro dr. Petro Karvelio, persikėlė gyventi į Kauną. Berniukai lankė Jėzuitų, o mergaitės – “Aušros” gimnaziją.

Sovietams, vėliau vokiečiams okupavus Lietuvą, Bražėnų gyvenimas pasikeitė.

(keliamą į 5 psl.)

norius partiečiai į savo kolicijos pavadinimą žodį “krikščionys” ne veltui įkišo, o tam, kad suklaidentų rinkėjus, nes tikrųjų konservatorių ir buvusių politikų kalinių ir tremtinių koalicijoje taip pat yra krikščioniškieji demokratų. Štai ir spėliojama moterėlės: “Ale tai kurie gi čia tikrieji konservatoriai?”

Pavyzdžiui, Panevėžio r. Vadoklių miestelyje A.Kubiliaus vadovaujama konservatorių rinkimų plakato iš viso nėra. Kiek pamenu, per prezidento rinkimus čia taip pat švietė “angeliška” “gintarinės ledi” šypsena. Matyt, kitų partijų plakatams stende prie seniūnijos vietos neatsirado. Ir nedrįsk, žmogau, apie tai paklausti, nes valdžios vyrai iš karto suirzta ir išsižeidžia.

Iš tikrųjų jau beveik visur juntama tam tikra diktatūra. Paklausinėkite ir jums tūkstančiai atsakys: “Tų visų socialinės pakraipos partijų valdžios esame galutinai įvaryti į neviltingą, skurdo ir teisinio nihilizmo kampa”.

(keliamą į 2 psl.)

■ Prezidentas Valdas Adamkus bendroje spaudos konferencijoje su Estijos prezidentu Arnoldu Ruiteliu pareiškė, kad Lietuva Rusijai galėtų pateikti didesnę sąskaitą už sovietinės okupacijos metu padarytą žalą. Estijos prezidentas sutiko su V.Adamkaus teiginiais.

■ Tarptautinės komisijos nacių ir sovietų okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti pirmininkas Emanuelis Zingeris teigia, jog Rusijos Federacijos Audito rūmų sprendimas dėl Baltijos valstybių skolos Rusijai pažeidžia tarptautinę teisę. Nepriklausomybės Akto signataro nuomone, dabartinė Rusijos valdžia nesuras paramos savo veiksmams pateisinti nei tarp Europos Sąjungos, nei tarp NATO narių.

■ Pietų Korėjos bankas “Dallant Bank” Kauno paminklinės Prisikėlimo bažnyčios atstatymui skirs 10 tūkst. JAV dolerių (apie 28 tūkst. litų). Piniginę auką šventovei perduos šio banko prezidentas Dak su Kangas.

■ Kitą savaitę Lietuvos kariuomenės Centriniam poligone, Pabradėje, motorizuotoji pėstininkų brigada “Geležinis vilkas” rengia bataliono grupės lygmens kompleksines pratybas “Strong Shield 2004” (“Tvirtas skydas”).

■ Tėvynės sąjunga tvirtina, jog Baltijos šalims Rusijos keliami grėsmė, taip pat ir karinė, nėra iš piršto laužta.

■ Spalio 4–12 dienomis Latvijos Kurzemės krašte vyks tarptautiniai kariniai mokymai “Amber Sea 2004”, kuriuose dalyvaus Latvijos, Lietuvos ir Estijos karinių jūrų, oro ir sausumos pajėgų padaliniai.

■ Rygos apygardos teismas nutiesė buvusio Rygos ypatingosios paskirties milicijos būrio (OMON) karius, kaltinamus antivalstybine veikla, laisvės atėmimo bausme atidedant jos vykdymą.

■ Jungtinių Tautų Saugumo Taryba artimiausiu metu baigs rengti naują rezoliuciją dėl kovos su terorizmu. Apie tai Rusijos prezidentui Vladimirui Putinui pranešė užsienio reikalų ministras Sergejus Lavrovas. Ministras pabrėžė, kad šiame dokumente “sugriežtinti reikalavimai prašymus suteikti politinį prieglobstį nagrinėjančioms valstybėms, kad tokio prieglobsčio negautų su teroristine veikla susiję asmenys”.

Kudlotos politikų mintys ir muilo burbulų planai

(atkelta iš 1 psl.)

Skandžiausia, kad valdžioje sėdintys kiekviena proga mėgsta įžūliai girtis, aukštintis, į padebesius kelti savo nesamus nuopelnus. Europietiška ir amoralu patiems sau giedoti ditirambus už tariamą rūpestį tauta ir valstybe. Nėra Lietuvos esamoje valdžioje tikrų valstybininkų. Tauta jų su nekantrumu laukia. Deja, sulaukia politikierių populistų, kurie suplanuoja savo veiklą ketveriems metams ir stengiasi per tą laikotarpį gauti kuo daugiau naudos sau. Valstybininkas galvoja apie ateities kartas. Dabartinė valdžia, matyt, neturi žalio supratimo apie tai, o jei turi, vadinasi, vykdo nusikalstamą veiklą prieš valstybę, nes tauta yra visų socialbiurokratų nustekenta, grobuoniškai apiplėšta ir apiplėšinėjama toliau. Iš tautos prisiplėštu milžinišku turtu disponuoja mažytė dalelė Lietuvos žmonių, kurie nuperka viską, be jokio sąžinės graužimo, nepaisydami, kad jų vardai ateityje gali būti tariami su panieka, kaip strībų ir sovietų kolaborantų.

Bet tai dar ne visos Lietuvos negandos. Atskrieja dar uraganas "Uspaskichas". Ar suduš, atsimušęs į patriotų ir blaiviai mąstančių žmonių širdis, priklausys nuo tautos sąmoningumo, proto ir pagaliau tautinio išdidumo. Deja, kad ir kaip skaudu bebūtų, mūsų politinę erdvę vis labiau, užkariauja prorusiška politika ir kultūra. Ar mūsų vaikaičiai vėl trauks: "Smiela my v boj poidiom za vlast sovietov?" Kad išgelbėtumėm mūsų jaunimą, vis labiau klampinamą į narkomaniją, girtuoklystę, laisvą seksą ir bedievystę, reikia iš esmės keisti jaunimo užimtumo ir švietimo programą. Ir ne pro pirštus žiūrėti į antilietuviškas Rusijos televizijos laidas ir įžeidžiančius tautinį orumą laikraščių straipsnius. Valdžios vyrų populistiniai papostringavimai šia tema (be ryžtingų veiksmų) yra pataikavimas didžiaivalstybinei, šovinistinei Rusijos politikai. Imi suprasti, kad sovietų laikais nulipdytos ir komunistine ideologija užprogramuotos marionetės niekada nesimokys demokratijos pagrindų, nes socialiai orientuotos socialdemokratų bei socialliberalų, taip pat ir Prunskienės, Pakso vardais prisidengusios tam tikros grupuotės, tuo labiau Rusijos suburta Uspaskicho partija, net nesiruošia demokratiškai valdyti.

Valdant dabartinei valdžiai, buvo ypač padidintas valdininkų skaičius. Ką užsienio įstaigose atlieka tik vienas žmogus, pas mus – keturi ar penki. Be to, labai dažnai "išmėtyti" po visą miestą, sėdintys įmantriomis iškabomis ir pavadinimais padabintose įstaigose, dažnai dubliuojantys viena kitą. O juk ta dykaduonių "armija" mokesčių mokėtojams kasmet

kainuoja šimtus milijonų litų! Ne-duok, Dieve, jei žmogeliui prisieina tvarkyti kokius dokumentus. Jei pažvelgsime kitu aspektu, pamatysime, kad ta didžiulė biurokratų "armija", visi iki vieno, lojali esamai valdžiai. Taigi jie, suprantama, yra potencialūs valdžios rėmėjai ir rinkėjai. Kiemsargiai šuneliai nesaugo kaimyno namų, dargi jį aploja, už kaulą ir sriubos dubenį yra ištikimi tik savo šeimininkui. Teko lankytis valdžios instancijose Danijoje, Vokietijoje ir t.t. Bet tokio "skrudėlyno" valdininkų tikrai niekur nemačiau. Visur labai kompetentingi, aukštos moralinės kultūros ir gerbiantys klientus valdininkai. Reikalai sutvarkomi per minimalų laiką, nestatoma dirbtinių barjerų. Socialdemokratų valdininkai į lankytoją žiūri iš aukšto, abejingai ir atsainiai.

Laikas bėga, o kairiųjų partijų valdymo principai ir metodai nepasikeitė. O kaip gali kas nors keistis, jei į menkiausią valdžios plyšėlį įgrūdami savi, patikimi ir sovietmečiu užgrūdinti buvę "tarybiniai ir partiniai darbuotojai" arba jų išaugintos komjaunimo kartos atstovai. Ir niekur žmogelis nepasiskųs, nes visur sėdi "savi", vienodai mąstantys kadrai. O jeigu kur įmetamas akmuo (dažniausia dėl akių) į kokio pono daržą, triukšmelis greitai nutildomas, net aidas išblėsta, nes pats bamba (AMB), "triukšmelių" labai nemėgsta. Ne per seniausiais E.Rukienės laidoje jis pabrėžė: "Labai palaikau Generalinę prokuratūrą (suprask, pradėjusią tyrinėjimą dėl slaptos informacijos paviešinimo – J.Š.), nes aukštų pareigūnų veiklos paviešinimas sudrumsčia visuomenės gyvenimą ir įžeidžia žmogų". Rupūs miltai, kaip gi tai suprasti? Apie kokį nors vagišėlį, reketininką, ar kitą kokį pažeidusį įstatymus galima prikalbėti ir prirašyti būtų ir nebūtų dalykų, o jei tik užkliūna koks nors aukštas "gurgutis", jo ginti šoka vos ne visa valdžios koalicija ir tuoj pat pasmerkia "nutekinusią" informaciją personą. Norom nenorom prisimenu sovietų laikais pasakojamą anekdotą: "Draugai, mes visi draugai, bet tarp mūsų, draugai, yra chu... draugų, kurie mus parduoda, neleidžia tyliai vogti ir apgauti tautą."

Tikrai, labai naiviai, net vaikiškai, lyg pasakoje nuskamba populiarūs antikios filosofo žodžiai: "Kiekvienoje santvarkoje svarbiausias dalykas yra su įstatymų ir visos administracinės sistemos pagalba sudaryti tokią padėtį, kad iš valdžios vietų nebūtų galima pasipelnyti". Tuos žodžius, manau, žino ir šiandien sėdintys valdžioje. Tačiau jų mintys "kudlotos", o visi priešrinkiminiai pažadai – muilo burbulai...

Jonas ŠEPETYS

Rinkimai - spalio 10 dieną

Mieli skaitytojai!

Šį sekmadienį rinksime naują LR Seimą. Nuo mūsų pasirinkimo priklausys, kas ketverius metus valdys Lietuvą. TS (konservatorių, politinių kalinių ir tremtinių ir krikščioniškųjų demokratų) remiamus kandidatus rasime rinkimų biuletenyje Nr. 7. Šiame sąraše įrašyti mūsų keliami kandidatai:

Povilas JAKUČIONIS (sąraše Nr. 7 - eil. nr. 5),
Birutė KAZEMĖKAITĖ (sąraše Nr. 7 - eil. nr. 11),
Arimantas DUMČIUS (sąraše Nr. 7 - eil. nr. 22),
Petras MUSTEIKIS (sąraše Nr. 7 - eil. nr. 25),
Edvardas STRONČIKAS (sąraše Nr. 7 - eil. nr. 31),
Arimantas DRAGŪNEVIČIUS (sąraše Nr. 7 - eil. nr. 37),
Vincė Vaidevutė MARGEVIČIENĖ (sąraše Nr. 7 - eil. nr. 40),
Valerija ŽALIENĖ (sąraše Nr. 7 - eil. nr. 48),
Vilhelmas Haase (sąraše Nr. 7 - eil. nr. 55),
Juozas STANĖNAS (sąraše Nr. 7 - eil. nr. 56),
Aldona DOBROVOLSKIENĖ (sąraše Nr. 7 - eil. nr. 68),
Jonas BIELSKIS (sąraše Nr. 7 - eil. nr. 73),
Juozas SAVICKAS (sąraše Nr. 7 - eil. nr. 94),
Maurikijus GRĖBLIŪNAS (sąraše Nr. 7 - eil. nr. 96).
 Balsuokime už patikimus, gyvenimo audrų užgrūdintus kandidatus.

Rinkimams artėjant

Rinkimai į politinių partijų gyvenimą įneša didžiulio pagyvėjimo. Ne išimtis ir Klaipėdos buvusių politinių kalinių ir tremtinių skyrius. Buvę tremtiniai niekada neliko abejingi savo krašto likimui. O šiuo metu jie ypač susirūpinę, matydami besiblaškantią tautą, neaiškius "gelbėtojus" ir galybę lengvatikių. LPKTS Klaipėdos skyriuje organizuojami įvairūs renginiai, pokalbiai, aiškinama dabartinė padėtis, partijų programos ir jų siekių skirtumai.

Rugsėjo 19 d. surengtas "Marių" ir "Pajūrio" poskyrių susitikimas su kandidatais į LR Seimo narius. Rugsėjo 26 d. Klaipėdos universiteto Jūrų technikos fakulteto salėje su kandidatais susitiko "Danės" ir "Baltijos" poskyrių nariai. Poskyrių pirmininkai Birutė Griekienė ir Antanas Vedeika susitikime tarė pirmuosius žodžius. Buvęs pirmininkas Zenonas Čerkauskas susirinkusiems pristatė naują pirmininką Vytautą Mickų. Visiems pasiūlė agituoti giminaičius, kaimynus, pažįstamus.

Vytautas Mickus išsamiai išaiškino TS rinkimų programą ir pagrindines nuostatas.

nes nuostatas.

Pirmoji iš kandidatų į Seimo narius kalbėjo Birutė Kazemėkaitė. "Į rinkimus einu todėl, kad matau Seime žmonių, atstovaujančių tas sritis, kurių jie neišmano", - sakė ji. Universiteto dėstytojas Petras Grecevičius visus sudomino aiškindamas apie konservatyvumą, kaip tautos išlikimo pagrindą. Naglį Puteikį, buvusį Laivų remonto įmonės direktorių, visi prisimena kaip žmogų, išgelbėjusį įmonę nuo akivaizdaus bankroto, sugrąžinusį žmonėms darbą ir tikėjimą rytdiena. Ir šį kartą jis sakė, kad kandidatas, tapęs Seimo nariu, visada turi būti veidu atsisukęs į rinkėjus, ne tik per rinkimus.

Visus linksmai nuteikė TS Klaipėdos rinkimų štabo vadovo Kęstučio Grabšio kalba. Daugelis jį pažįsta, kaip nestokojantį šmaikštumo, sumanumo. Geros nuotaikos, šilumos renginiui suteikė V.Saikausko vadovaujamo vyrų ansamblio ir smagių muzikantų pasirodymas. Renginį vedė Danutė Zarembienė.

Ona PADVARIETIENĖ
 LPKTS Klaipėdos sk. narė

Nekoks V.Uspaskicho ir jo Darbo partijos "vaizdialis"

Ar lietuviai dar kartą sustabdys Čingischano ordą?

V.Uspaskichas ir jo privati partija veržiasi į LR Seimą visus ir viską šluodami savo kelyje kaip senovėje Čingischano orda. Čingischano gaujai kelią į Europą pastojo lietuviai. Kas pastos kelią į LR Seimą Uspaskichui? Jo veržimasis į valdžią yra "Laumžirgio" ("Sterkoza") plano dalis, kurio tikslas – tylioji Lietuvos okupacija. V.Uspaskichui atėjus į valdžią Lietuva taptų viena iš Kremliaus imperijos marionėčių. Nepriklausomybė tyliai išnyktų. Prisiminkime Mažąją Lietuvą ir jos žmonių likimą: jei V.Uspaskichas laimėtų rinkimus, Lietuva tap-

tų Mažąja Rusija. O Rusija niekada nebuvo laisvų žmonių šalis ir vargu ar kada tokia bus.

"Gelbėtojas" iš Archangelsko, galima sakyti, yra šių dienų dekanozovas, o aplink jį susispietę parankiniai – sniečkai, gedvilai, paleckiai. Tai primena 1940-uosius, kai neva kovodami prieš A.Smetonos "diktatūrą" liberalūs inteligentai padėjo "iforminti" Lietuvos okupaciją. Nepavykęs V.Uspaskicho referendumas buvo pasikėsinimas į mūsų valstybės konstitucinės santvarkos pamatus.

(keliami į 3 psl.)

Nekoks V.Uspaskicho ir jo Darbo partijos "vaizdialis"

Ar lietuviai dar kartą sustabdys Čingischano ordą?

(atkelta iš 2 psl.)

Šio ruso partija – demagogų sam-būris. Jie išsiskiria tuo, kad daugiau ir įžūliau meluoja. V.Uspaskichui tarsi nusispjaut ant Lietuvos įstatymų, mūsų vertybių ir moralės. Tiems, kuriems jis patinka, matyt, taip pat.

"I v Omskie jiest, i v Tomskie jiest..."

Lietuvoje V.Uspaskichas pasirodė prieš 19 metų. Čia jis atrado rojų. Per keletą metų iš nieko tapo multimilijonieriumi, po poros mėnesių gali tapti šalies premjeru. Iš penkiolikos buvusių sovietinių respublikų tik Moldovoje svetimtautis V.Voroninas tapo prezidentu. Moldavų tauta ir valstybė kenčia suiručių draskoma į galbus. Ar Lietuvai irgi šito reikia? Ar dar negana?

V.Uspaskichas į Lietuvą atsibastė Baltarusijoje palikęs žmoną ir du vaikus. Čia vedė lietuvaitę. Yra tokia rusiška dainuška: "I v Omskie jiest, i v Tomskie jiest moja liubimaja". Tokia jo moralė. Laimėjęs rinkimus, prietokios "moralės" tikriausiai pratins mus visus. Jis – vienas iš daugiausia posėdžių praleidusių Seimo narių ir daugiausia iš visų painiojęs viešuosius ir privačiuosius interesus. Dėl to buvo įspėtas keturis kartus.

Aureolė – su didelėmis KGB ausimis

Žmonės greitai pamiršo "Jangilos", Krekenavos ir kitų V.Uspaskicho kontroliuojamų įmonių aferas, valiutos kontrabandą per Latvijos sieną, "šmugelius" su SAPARD lėšomis, kurie Lietuvos biudžetui padarė dešimtis, o gal ir šimtus milijonų nuostolių. O tuo pačiu ir visiems žmonėms. Papirkinėdamas valdininkus ir teisėsaugos pareigūnus jis laviravo vis išvengdamas kalėjimo. Tik po to, kai tapo Seimo nariu ir įtakingu valdančiosios daugumos veikėju, Seimo ekonomikos komiteto pirmininku, visos bylos prieš jį buvo nutrauktos.

Ar gali šis veikėjas visus buvusius ir esančius valdžioje vadinti vagimis, pats vaizduodamas švarutį? Juk jis pats buvo ir yra valdžios viršūnėse. Galima sakyti, Viktoras Petrovičius – "šventasis", pro kurio aureolę kyšo didelės KGB ausys ir kalnas nešvarių darbėlių.

"Pasirūpinta" penktadaliu SAPARD lėšų

Viktorui Petrovičiui pirmininkaujant Seimo ekonomikos komitetui, pavyko nugybtį 20 proc. SAPARD paramos lėšų, skirtų visam Lietuvos ūkiui, nors jo kontroliuojamos įmonės nesudaro nė 1 proc. šalies ūkio potencialo. Matyt, tikėdamasis po rinkimų tapti premjeru, V.Uspaskichas planuoja nugybtį bent 30 proc. visų ES struktūrinių paramos lėšų, skirtų Lietuvai. O tai jau keli šimtai milijonų litų. Ar gi ne verta investuoti į rinkimus kelis milijonus? Juk garan-

tuotai atsipirks šimtus kartų. Štai iš kur ta "šventa" meilė Lietuvai ir lietuviams. "Vaizdialis" ne koks!

"Šventasis" žada siekti socialinio teisingumo, visiems duoti darbo ir gerų uždarbių. Žada prižiūrėti, kad nebūtų korupcijos, žada tvarką. Žinant jo netolimos praeities darbelius, į galvą šauna mintis, kad lapinas prašosi į vištidę. Vilkas darys tvarką avių bandoje!

Sakoma, neduok, Dieve, iš ubago į poną. Iš tiesų V.Uspaskicho įmonių darbuotojų vidutinis uždarbis žemesnis už šalies vidurkį. Daug žmonių dirba tik už minimalų atlyginimą. Bedarbių jo "Kėdainių dvare" yra ne mažiau nei kitur. Tai kodėl multimilijonierius ir įtakingo Seimo ekonomikos komiteto pirmininkas iki šiol nieko gero dėl žmonių nepadarė? Tik ženkliai padidino savo milijonus. "Tvarką" Kėdainių savivaldybėje jis tikrai įvedė. Tokią kaip V.Putino Rusijoje, kur niekas be pono valios negali vykdyti. Ar norime tapti vieno pono, kad ir "šventojo" Viktoro Petrovičiaus, baudžiauninkais?

Mėgdžiojant Lolišvili arba skaičių magija

Jis žada visą Lietuvą per 1111 dienų padaryti laimingą. Tokia nuostabi skaičių magija verta pačios Lenos Lolišvili. 1111 dienų – bemaž treji metai. Lygiai tiek pat, kiek jis išbuvo Seimo įtakingame poste ir nieko gera žmonėms nepadarė, tik numarino jam iškeltas baudžiamąsias bylas. Vėliau "pasitraukė į dykumą" apmąstymams, kaip visus lietuvius padaryti laimingus. Tikras "šventasis". Bet Kristus seniai yra perspėjęs saugotis netikrų pranašų. Katalikai, ar jūs to nepamiršote? Jis net Šiluvos atlaidus naudoja savo partijos reklamai.

V.Uspaskichas žada rinkėjams ne tik daryti stebuklus, bet ir pasiūlyti stebuklingą savo komandą. Tačiau jo partijos kandidatų į Seimą sąrašė nieko panašaus nėra. Tik jo verslo įmonių vadovai ir perbėgėliai iš kitų partijų, visur pabuvę, niekur nepritapę. Dažnas turėjęs reikalų su prokurais. Priduodamas kandidatų sąrašą Vyriausiajai rinkimų komisijai jis pareiškė, kad 2004 m. Seimas visus bus naujas. O ar tai būtų gerai? Juk 2000 m. Seimas buvo atsinaujinęs daugiau kaip dviem trečdaliais. O kiek pradžioje buvo pridaryta klaidų ir nesąmonių! Neišvengta net netikėtų valdžių keitimų. Štai kokių sukrėtimų galima laukti iš Seimo be profesionalių politikų. Juk dar bolševikmetis parodė, kad kiekviena virėja valstybės valdyti negali. Ar reikia mums vis naujų eksperimentų?

Parengta pagal spaudą

Gerbiami rinkėjai, prieš žymėdami kryželiu pasirinktą partiją ar kandidatą rinkimų biuletenyje ramiai ir rimtai pasvarstykime. O kai gerai pagalvosime, nuspręsimė, kad nėra patikimesnio ir geresnio kandidatų sąrašo kaip Tėvynės sąjungos ir jos kandidatų vienmandatėse apygardose.

Lemiama kryžkelė?

Vienas pažįstamas išsiprašė nemokamų atostogų ir iki rinkimų išsikraustė pagyventi savo senelio trobelėje Dzūkijos miškų tankumynuose. Pasak jo, nenori gadintis sveikatos ir nervų dėl kas dieną nuo ryto iki vakaro sklindančios absurdiškos rinkimų propagandos pakšinių fejerkerų, tarsi skėriai pasklidusių po Lietuvą šimtų kandidatų į Lietuvos parlamentą. Aišku, savo nebūtais nuopelnais girtis kur kas svarbiau negu dirbti. Jeigu dar galima suprasti, kad neokomunistų lyderiai A.Brazauskas, Č.Juršėnas, jų "jaunesnysis brolis" A.Paulauskas dedasi rimtais valstybės veikėjais, tai kaip gali tokiais vadintis V.Uspaskicho, K.Prunskienės "visuomenės lyderiai", kurių daugumą sudaro tie, apie kuriuos visuomenė nieko nebuvo net girdėjusi. Ypatingas šios rinkimų kampanijos akcentas – "paprastų žmonių gelbėjimas". Nuo ko? Žinoma, nuo nepriklausomybės metais pasiektų permainų. Neatsitiktinai, pavyzdžiui, tarp K.Prunskienės "lyderių" – kažkokia Tamara Lachankina, Tatjana Jasinskaja, Irina Rozaova bei panašios ir panašūs. Na kiek daugiau žinomas Rimantas Kumpis iš Visagino kaip didelis sovietinės tvarkos ir Maskvos mylėtojas. Aišku, ne didesnis nei draugė Kazimira. Pastaroji jau lenkia ta meile netgi patį V.Uspaskichą ir jo besiveržiančiuosius į Seimą. Visus juos jungia vienas dalykas: juodinti ne tik "brolišku" partijų oponentus, bet svarbiausia – nukreipti pagrindinį šmeižto srautą ant labiausiai nusipelnusių lietuvių tautai žmonių. Šiuo reikalu visi puikiausiai sutaria: ir LDDP veteranai, KGB šnipeliai prunskinininkai ir uspaskichinininkai, paksinininkai ir šustauskininkai. Argi visus suskaičiuosi.

Ypač demagogiškai skamba Lietuvos rusų sąjungos ir Lenkų rinkimų akcijos koalicijos "Kartu mes – jėga!" kandidatų pareiškimai. Juose reikalaujama, kad valstybė sudarytų nacionalinėms mažumoms, visų pirma rusams, kažkokias išskirtines sąlygas bei lengvatas ir duodama suprasti, kad jie neva neprileidžiami prie valdžios. Tai absoliuti nesąmonė. Nacionalinės mažumos, pavyzdžiui, Vilniuje, Klaipėdoje, jau nekalbant apie Visaginą, jaučiasi kur kas geriau nei SSRS laikais. O kai kuriose ministerijose, pavyzdžiui, Vidaus reikalų, tų tautinių mažumų atstovų daugiau negu reikia. VAM koridoriuose rusų kalba skamba netgi dažniau negu lietuvių. O ką jau kalbėti apie ekonomiką. Beveik visose ūkio šakose dominuoja "Gazprom", "LUK"oil", rusiškų bankų atstovai. Visų pirma tai "Snoro" ir "Ūkio" bankai. Šimtą kartų teisus rašytojas Valdas Kukulius, kurio niekaip neapkalta simpatijomis prof. V.Landsbergiui ir Tėvynės sąjungai. Pasak rašytojo, andai už LDDP (dabar socialdemokratų) nugaros šmėkščioja tie patys rusiški šešėliai, kurie dabar vėl

stūkso iš "Gazprom" pagimdyto Kėdainių oligarcho. V.Kukulius teisingai atkreipė dėmesį, kad vadinamieji socialdemokratai ir V.Uspaskicho "darbiečiai" susiję nenupjaunama bambagysle, ir tik buvusių komunistų pastangomis atsirado niša V.Uspaskicho beraščiams avantiūristams.

Baigianti savo kadenciją dabartinė Seimo dauguma ir Vyriausybė prieš išeidami stengiasi paskirti savo žmones ir patikimus kadrus į visas dar likusias neokomunistų neužimtas vietas. Atstatydinus specialiujų tyrimų tarnybos vadą, pernelyg apsiskandalijusį nušalintojo R.Pakso bičiulį Valentį Junoką, premjeras ir jo ištikimiausiais partinis bičiulis vidaus reikalų ministras V.Bulovas bei partijos politbiuras nusprendė perimti STT vidaus reikalų ministro žinion. Kitaip tariant, perimti šią instituciją savo žinion ir kišenėn. Kitaip ir būti negali. Juk visų panosėje vyksta milžiniškos ekonominės aferos, todėl teoriškai gali atsitikti, kad į STT vadovus gali ateiti ir tikrai sąžiningas, tarnaujantis valstybei žmogus. O šito jokių būdu negalima leisti. Prezidentui Valdui Adamkui paskelbus, kad dabartinės Krašto apsaugos ministerijos sekretorius Povilas Malakauskas bus siūlomas Seimui patvirtinti naujuoju STT vadovu ir pastarajam sutikus, bemat pasigirdo valdančiosios partijos murmėjimas. Pasirodo, nepriekaištingas valstybininkas, dirbęs atsakingą darbą Krašto apsaugos ministerijoje pačiais sunkiausiais Lietuvai metais, turi pačią didžiausią "nuodėmę". Jis yra Tėvynės sąjungos narys. Nesvarbu, kad neįsipainiojęs į jokių korupcijos ar panašius skandalus. Šito dalyko neokomunistai negali sau leisti. Atsakingiausiuose postuose turi sėdėti tikrai žmogus iš "grupės draugų". Nesvarbu, kad jų parinkti žmonės neturi patriotiškumo, pasididžiavimo savo Tėvyne jausmo. Užtat uoliai liaupsino ir liaupsina tuos, kurie apiplėšė Tėvynę. Ir patys plėšė nesidrovėdami.

Taigi belieka linkėti, kad Lietuvos žmonės spalio 10-ąją ir po dviejų savaitių neprarytų vėl kišamo pašvinkusio prorusiško jauko. Kad neateitų valdžion žmonės, darantys viską, kas įmanoma, kad tik Lietuva per daug toli nuo motinėls Rusijos speinio nenutoltų.

Pagaliau Brazausko-Paulausko koalicijos vadai atskleidė savo kortas parodydami, kad jie niekuo nesiskiria nuo rusų oligarcho V.Uspaskicho, kurie patys jį išaugino ir išpuoselėjo, atvedė į "gelbėtojų" gretas. Pasak Seimo pirmininko A.Paulausko, jis nematęs jokio skirtumo tarp dabartinių valdančiųjų ir V.Uspaskicho "gvardijos" programų. Taigi jau prieš rinkimus sudėliota, kas valdys Lietuvą. Aišku, nesakysime, kad už tos bendraminčių nugaros šmėkščioja raudonosios Kremliaus bokštų žvaigždės.

Jonas BALNIKAS

Lietuva pakelia didžiulę įtampą

(atkelta iš 1 psl.)

Tik konkurencingas verslas, našus darbas ir tikslingi postūmiai teisėdaroje gausina biudžeto įplaukas. Ir tik tokiu būdu atsiranda galimybių kelti bendrąją gerovę.

Be to, niekaip negalima pamiršti, kad dabartinis pažadukų lyderis, būdamas Seimo ekonomikos komiteto pirmininku, neišgalėjo parengti nė vieno ekonomiką pertvarkančio revoliucinio teisės akto. Taigi žmogus, turėjęs visas galimybes pasukti šalies ekonomiką dabar propaguojamų permainų keliu ir to daryti net nepamėginęs, užbaigė „ekonominių“ reformų darytojo karjerą garsiu šnipštu. Kapituliavęs ekonomikos teisėdaros fronte, ėmėsi pats kurti (ar gavo užduotį sukurti) partiją... be ideologijos. Demagogijos srityje jam sekasi geriau – šalyje sumaišties daugėja.

Netiesos sakymas ir žmonių mulkinimas negali nekelti nerimo valstybiškai mąstantiems politikams. Natūralu, kad tuo susirūpino ir Bažnyčia – tautos moralės ramsčiai. „Todėl išmintinga paisyti, ne kas garsiau skelbia šiuos šūkius, siūlo „vieną vaistą nuo visų ligų“, o kas rengia kompleksines, realias, ilgalaikes programas“, – rašoma Vyskupų laiške Seimo rinkimams artėjant. Ten aiškiai bylojama, kad „Bažnyčia neremia nė vienos konkrečios partijos, koalicijos ar kandidato.“ Tačiau bene vienintelė Tėvynės sąjungos programa nedviprasmiškai remiasi visuomenei ypač reikalingu krikščioniškuoju socialiniu mokymu. Bažnyčios hierarchai konstatuoja įdomų ir įsimintiną šalies politinio gyvenimo faktą: „Tik pastovios ir ilgalaikės atsakomybės vienijamos politinės grupės įstengia kontroliuoti savo narius, veiksmingai siekia strateginių tikslų.“ Nusikalstume savo pilietinei sąžinei, neįsiklausydami į šiuos išmintingus žodžius.

Negalima tylomis nubraukti populistų lyderio užuominos apie jau minėtą „baimę prarasti postus ir kėdes“. Tai būdinga avantiūristams, mėgstantiems pasigirti dorybėmis, kurių jie neturi. Tačiau reikalo esmė slypi kitur. Toks pasakymas iš tiesų maskuoja kur kas svaresnio turinio grėsmę, keliančią realų pavojų nacionaliniam

saugumui. Apie tą grėsmę ne kartą rašiau savo ankstesniuose straipsniuose. Ne kartą kalbėjo ir rašė konservatyviosios ideologijos politikai. Kai ką vėta pakartoti. „Rusija tolsta nuo demokratijos. /.../ Lietuvoje tai pasakyti privalo ne tik žiniasklaida /.../, bet ir Lietuvos politikai. /.../ Autokratinė Rusija buvo ir lieka Lietuvai tiesioginė grėsmė. /.../ Rusijos sulaikymas Lietuvoje bus tiek efektyvus, kiek efektyviai Lietuva bus apsaugota nuo įvairių populistų, o artimiausiuose rinkimuose – nuo Darbo partijos įsigalėjimo“, – įspėja Seimo narys Andrius Kubilius („Tremtinys“, Nr. 34). Peršasi tiesmuka išvada – valstybės valdžios institucijos turėtų nedelsdamos ir kvalifikuotai reaguoti į Rytų kaimyno imperinės politikos pokyčius. Mirtinos grėsmės akivaizdoje 1940 m. vykdyta nuolaidžiavimo agresoriui politika atmestina. Daiktus privalo vadinti tikraisiais vardais. Narystė Vakarų sistemoje ne tik garantuoja Lietuvai saugumą, bet ir įpareigoja vidaus politikoje būti ryžtingiems bei nuosekliems, ginti valstybingumo idėjas.

Filosofas prof. Leonidas Donskis, radijo laidoje „Kultūros savaitė“ kalbinamas žurnalistės Jolantos Kryževičienės, atsakė: „Bet visai kas kita, kai tavo šaliai yra sunku. Mes gyvename 15-aisiais Lietuvos nepriklausomybės metais. Tai dar nėra tas laikotarpis, kada šalis stabilizuojasi. Tyliai galvoji – vienas stebuklas buvo tas, kad Lietuva palyginti sklandžiai ir be didesnių aukų išsivadavo iš imperijos. Bet kitas stebuklas yra tas, kad Lietuva pakėlė tokią įtampą. Tai didžiulės įtampos reikalaujantis procesas ir Lietuva su tuo vis dėlto dorojasi pakankamai sėkmingai. Bet šis procesas sudėtingas. Mes patyrėme krizių ir jų dar patirsime. Todėl man atrodo, kai tavo šaliai yra sunku, menininko, kultūrininko balsas – tai balsas žmogaus, kuris tarnauja visų pirma visuomenei, o ne galios grupuotėms.“

Gerbiamas profesoriau, ačiū už taiklų pastebėjimą, bet jūs esate per daug kuklus – užslinkus sunkmečiui, tarnauti visuomenei turėtų ne tik kultūrininko, bet kiekvieno lietuviškai mąstančio piliečio balsas. Kiekvieno, nes tas metas atėjo!

Dėl Rusijos neteisėtų finansinių pretenzijų Lietuvai

Europos Parlamento nario prof. Vytauto LANDSBERGIO pareiškimas

Dabartinė oficialioji Rusija, užuot gerinusi santykius su Lietuva ir kitomis Baltijos šalimis, ėmėsi priešingų, dabar jau finansinio gąsdinimo veiksmų. Vėl, kaip ir SSRS žlugimo išvakarėse, skaičiuojamos užkariautojų „investicijos“ buvusiose okupuotose valstybėse ir tikimasi primesti joms dalį SSRS tarptautinių skolų. Tų pretenzijų nepripažino jokios tarptautinės institucijos, nekalbant jau apie pačias Baltijos valstybes, patyrusias sovietinį kolonializmą. Okupantas rizikuoja ką nors statydamas užimtose žemėse, net jei manytų, kad užėmė amžiams. Taigi reikalas buvo baigtas jau prieš 12 metų. Todėl dabartinis tuščias triukšmas ir vandens drumstimas turi kokių nors kitų politinių priešasčių bei tikslų.

Lietuvos atveju matome specialiai parinktą laiką. Galbūt naujoji Rusijos monokratija (ir KGB-kratija) tikisi Lietuvoje atsirasiant kokią nors prorusišką vasalinę vyriausybę, kuri nepaisytų 1992 m. birželio 14 d. tautos referendumo valios dėl sovietų okupacijos žalos atlyginimo ir sutiktų su kokiu tariamu „nuliniu variantu“. Tokiu būdu SSRS žala Lietuvai būtų prilyginta „žalai“, kurią imperijai neva padarė Lietuvos išsivadavimas. O Danija, pavyzdžiui, galėtų laukti Vokietijos pretenzijų už okupacijos metais ten pastatytas kareivines.

Vis dėlto Vakarų pasaulis, nors Rusijos valdžia ten susiranda širdies draugų, dar ne visai dezorientuotas. Todėl triukšmingi okupanto pretenzijų pareiškimai buvusiai okupuotai valstybei, dešimtą

sykių buvai neigiantys visuotinai pripažintą okupacijos faktą, gali būti reikalingi ir kitokiu tikslu – kaip dūmų uždanga kitam puolimui.

Kaip tik dabar Rusijos valdžia pareiškia reikalavimus revizuoti jos ir Europos Sąjungos suderintą ir pasirašytą sutartį dėl jau palengvinto tranzito per Lietuvą. Atsiranda posakių, už kurių matomas senas hegemoniškas noras primesti Lietuvai ilgą karinio tranzito sutartį, tai yra strateginę kilpą. Nesiliauja pretenzijos ir į Lietuvos oro erdvę, kurią kaip savo interesų zoną norėtų „saugoti“ patys jos pažeidėjai. Turime pasikliauti sąjungininkais, kurie nesileis į naują Molotovo-Ribentropo paktą, tačiau ir pareikalauti iš savo politinių partijų, pretenduojančių į valdžią, aiškių išankstinių atsakymų.

Patriotinis ugdymas bendrojo lavinimo mokyklose

LPKTS, LPKTB ir LPKS jungtinės tarybos rezoliucija

Jungtinė taryba, išanalizavusi Laisvės kovų istorijos dėstymo Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose praktiką, pastebi nepakankamą švietimo ir mokslo ministerijos, mokyklų vadovų ir mokytojų dėmesį šiai svarbiai temai.

Švietimo ir mokslo ministerija Laisvės kovų istoriją priskiria prie laisvai pasirenkamų dalykų. Todėl daugumos mokyklų vadovai, valdiškai suprasdami savo pareigas, jai skiria vos po vieną pamoką per mokslo metus 5-ose, 10-ose ir 12-ose klase. Tik nedaugelyje mokyklų buvusių rezistentų ar mokytojų iniciatyva Laisvės kovų istorijos temai skiriama daugiau laiko.

Jungtinė taryba konstatuoja, kad yra mokyklų, ku-

riose neminimos arba tik formaliai paminimos tautos ir valstybės šventės, rengiama mažai patriotinių renginių, neskatinama patriotiškų moksleivių organizacijų veikla.

Jungtinė taryba mano, kad Lietuvai tapus NATO ir ES nare, jaunimo tautinės sąmonės, patriotiškumo ir pilietiškumo ugdymo reikšmė ne sumažėjo, bet išaugo, nes atsivėrus ES valstybių sienoms, lietuvių kalba, tautinė kultūra ir tradicijos patirs stiprų kitų kalbų ir kultūrų spaudimą. Manome, kad ugdyti tautinę mokinių savimonę, puoselėti gimtąją kalbą ir lietuviškas tradicijas galima per istorijos, lietuvių kalbos ir literatūros, tikybos, muzikos, dailės ir kitas pamokas.

Kreipiamės į švietimo ir

mokslo ministrą A. Monkevičių, savivaldybių merus, visus bendrojo lavinimo mokyklų vadovus ir mokytojus, prašydami Laisvės kovų istorijos dėstymą priskirti prie privalomųjų dalykų ir užtikrinti, kad mokyklose būtų deramai paminimos tautos ir valstybės šventės. Taip pat pasirūpinti, kad mokyklose būtų rengiami patriotiškumą ugdanys renginiai, skatinama ir puoselėjama patriotiškų moksleivių organizacijų veikla.

Buvusių rezistentų, politinių kalinių ir tremtinių organizacijos pasirengusios siūlyti savo atstovus, kurie dalyvautų Laisvės kovų istorijos pamokose ar patriotiškų moksleivių organizacijų renginiuose.

Rusijos žiniasklaidos šmeižtas prieš Lietuvą

LPKTS, LPKTB ir LPKS jungtinės tarybos pareiškimas

Pastaruoju metu Rusijos žiniasklaidoje padaugėjo šmeižto, provokacinių pranešimų ir nepagrįstų kaltinimų Lietuvai. Tokia šmeižto ir šantažo kampanija primena 1939–1940 m. Kremliaus spaudimą Lietuvai, kai buvo slapta rengiamas ir pasirašomas Molotovo-Ribentropo paktas.

Maskvos ORT televizijos programose imta šį paktą spekuliatyviai interpretuoti, diskredituoti Lietuvos nepriklausomybę, žeminti lietuvių pokario rezistenciją. Reiškiamos pretenzijos į Lietuvos teritorinį vientisumą, raginama atimti Vilnijos ir Klaipėdos krašto žemes ir bandoma pateisinti sovietų okupaciją. Kremliaus kontroliuoja-

mas televizijos kanalas „TV Center“ apkaltino Lietuvą terorizmo rėmimu. Esą Vilniuje veikia čečėnų teroristų centras, į kurį Rusija galinti smogti prevencinį smūgį. Taip pat raginama Rusijoje boikotuoti lietuviškas prekes. Tokios laidos žeidžia visų Lietuvos žmonių, ypač rezistentų ir nukentėjusiųjų nuo sovietų okupacijos asmenų, orumą ir provokuoja tautinę nesantaiką.

Jungtinė taryba, žinodama, kad minėtos televizijos kanalai, kaip ir visa Rusijos žiniasklaida, yra Kremliaus kontroliuojami, mano, kad Maskva tyčia kursto Lietuvai nedraugiškas Rusijos gyventojų nuotaikas.

Šios šmeižto kampanijos prieš Lietuvą pagrindinis

tikslas – daryti įtaką LR Seimo rinkimams prorusiškų politinių jėgų naudai.

Jungtinė taryba reikalauja atsakingai Lietuvos institucijų nedelsiant imtis veiksmų, kad Rusijos televizijos stočių antilietuviškos dezinformacinės ir provokacinės laidos nebūtų retransliuojamos į Lietuvą, nes šmeižikiškų laidų retransliacija į Lietuvą pažeidžia ES konvencijos „Televizija be sienų“ ir LR Visuomenės informavimo įstatymo nuostatas dėl dezinformacijos skleidimo.

Reikalaujame, kad Lietuvos užsienio reikalų ministerija nedelsdama reaguotų į Rusijos žiniasklaidos šmeižtą prieš Lietuvą ir įteiktų Rusijai protesto notą.

Margais balandžiais skraidę į baltąsias lankas sugrįžo

(atkelta iš 1 psl.)

Sūnūs Mindaugas ir Algimantas pateko į vokiečių kariuomenę. Konstancijos ir jėzuito tėvo Gruodžio pastangomis Vida ir Nijolė išsiunčiamos mokytis į Vokietiją. "Jaučiuosi, lyg jus stumiu į grabą, bet kitos išeities nėra... Noriu, kad jūs pabaigtumėte savo mokslą", – rašė Konstancija viename laiške. Gal tai ir buvo paskata su vaikais kalbėtis

nolo V.Sladkevičiaus memorialiniame muziejuje, knyga pristatyta Nijolės Bražėnaitės bičiuliams, pažįstamiems, miesto visuomenei. Buvo įdomu dar kartą susitikti su partizano Juozo Lukšos-Daumanto žmona ir iš pirmų lūpų išgirsti prisiminimus apie jų pažintį, kartu išgyventas valandas. Gaila, kad po santuokos kartu gyventi jiems buvo lemta tik... vieną savaitę.

grįžus iš tremties.

Sužinojome, kad Konstancija Bražėnienė už žydų vaikų Sarah ir Aleksandro išgelbėjimą vokiečių okupacijos metais apdovanota Izraelio Teisuolių medaliu, Lietuvos Prezidentas 2000 m. jai įteikė Žūvančiųjų Gelbėjimo kryžių.

Knygos pristatyme dalyvavęs prelatas Vincentas Pranskietis, kartu su Konstancija Bražėniene krintęs rupią Sibiro duoną prie Baikalo, sakė: "Tai buvo geroji dvasia. Apie šią moterį galiu ištarti tik tokius žodžius: gyvybę ir duoną nešančios rankos". Buvęs niūrios sovietmečio epochos disidentas Juozas Kojelis aptardamas tremčių laikotarpį ir žmonių likimus kalbėjo: "Per Bražėnus, per Juozo Lukšos-Daumanto žūtį patvirtintas išeivijos iš Lietuvos rezistencijos vienybės aktas." Vilnietis, Atgimimo laikų dailininkas Antanas Ra-

Dainuoja Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos moksleiviai

Muziejaus svetainėje

laiškais. Nuo to laiko dukterys su mama nesimatė 22 metus. Margais balandžiais išskridę dukteris ir sūnus lankė motinos laiškei – iš okupuotos Lietuvos, iš Sibiro ir vėl iš Lietuvos.

Šiandien tie margi balandžiai – laiškei – sugrįžo į baltąsias lankas. Jie sudėti chronologine tvarka ir išspausdinti knygoje "Ir dar valandėlė..." Laiškus surinko Nijolė Bražėnaitė-Paronetto, Lietuvoje juos parengė spaudai Daina Parulskienė, išleido "Dialogo" kultūros institutas.

Spalio 4 d. Kaune, kardi-

Nijolė Bražėnaitė-Paronetto papasakojo, kaip gimė mintis susisteminti ir parengti spaudai mamos laiškus, dėkojo, kad Lietuvoje atsirado žmonių, kurie jos sumanymui pritarė. Laiškei, rašyti iš Lietuvos, Rytų Vokietijos ir Sibiro, pažymėti 1944-1966 metų datomis, sudėti į 296 puslapių knygą. Jie kupini motiniško švelnumo, išminties, nuoširdžių patarimų. "Dabar jau, ačiū Dievui, nieko netrūksta. Gyvenu savo tėvynėje, iš jūsų gaunu žinias, ko bereikia? Tik gyventi ir Dievui dėkoti", – šios eilutės parašytos Konstancijai jau

čas V.Sladkevičiaus muziejaus koplyčioje surengė savo darbų parodą, kurios centre – Juozo Lukšos-Daumanto portretas.

Kauniečiai ir svečiai dėkojo V.Sladkevičiaus memorialinio muziejaus direktorei p. Irenai Petraitienei už puikų renginį, už suburtus bičiulius ir bendraminčius, kurie maloniai bendravo, dvasiškai praturtėjo. Skambėjo Garliavos J.Lukšos gimnazijos moksleivių vokalinio ansamblio dainos.

**Aušra
ŠUOPYTĖ**

A.Kaminskienės nuotr.

Klepočių kaimo tragedija

Ankstų 1944 m. gruodžio 23-iosios rytą Merkinės valsč. Rylišio parapijos apylinkėse pasigirdo padriki šūviai. Tamsoje dangų nušvietė gaisrų pašvaistė. Degė Klepočių, Rylišio, Druskininkėlių bei Taručionių kaimų sodybos.

Merkinės sribai ir gausios enkavėdistų pajėgos darbovisi išsijusę, uoliai vykdė Maskvos statytinio M.Suslovo, CK sekretoriaus A.Sniečkaus ir NKVD komisaro

Juozapavičiaus grupės partizanams 1947-10-31. Antanas Grušauskas-Siaubas, Antanas Čaplikas-Vėjelis, Antanas Juškevičius-Savanoris, Anicetas Gavutis-Perkūnas, Julius Muzikevičius-Dobilas, Vytautas Gavelis-Dūmas, Vytautas Jurkevičius-Rytas, Mečislovas Baliukevičius-Girėnas."

Rugsėjo 19 d. Rylišio bažnyčioje Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis aukojo šv. Mišias už prieš 60

Paminklo statytojai prie buvusio A.Grušausko-Siaubo būrio bunkerio

J.Bartašiūno kruopščiai surengtą Lietuvos gyventojų genocido akciją. Pasmerktųjų sąrašą sudarė vietinių komunistų aktyvas. Per vieną naktį sudegino apie 60 vienkiamų, nužudė per 40 žmonių. Sužvėrėję sribai ir čekistai į liepsnojančius pastatus stūmė vaikus, moteris ir senelius. Jauni vyrai tuo laiku nuo kariuomenės slapstėsi miškuose.

Neaukštame Klepočių k. kalnelyje rymo nekaltų aukų atminimo kryžiai ir koplytulapiai, jų papėdėje surašyti neapsakomose kančiose žuvusiųjų vardai.

Po trejų metų netoli Klepočių k., miške, prie vaizdingo Lizdų ežero, įvyko dar viena kruvina tragedija. Čia 1947 m. spalio 31 d. buvo išduotas garsaus partizanų vado Antano Grušausko-Siaubo bunkeris. Po atkaklios, didvyriškos kovos kartu su vadu žuvo ir trys bendražygiai. Tą pačią dieną netoli bunkerio keldamiesi per Nemuną žuvo dar keturi partizanai.

Šiais metais LPKTS Varėnos skyriaus tarybos ir Varėnos šaulių kuopos rūpesčiu prie buvusio partizanų bunkerio pastatytas paminklas. Granito plokštėje įrašyta: "Šarūno rinktinės, Antano

metų nužudytus Klepočių ir kitų kaimų kankinius ir Siaubo būrio partizanus.

Po pamaldų šventoriuje įvyko minėjimas. Stebuklingai išlikę liudytojai prisiminė, kaip po siaubingos nakties, stipriai šalant, stovėjo prie pelenais virtusių savo namų ir žarstė žarijas ieškodami sudegusių artimųjų. Iš miško sugrįžę keli jauni vyrai, pakinkę likusius be pastogės sužvarbusius arklius, važinėjo nuo vienkiamio prie vienkiamio rinkdami sušaudytus ar sudegintus buvusius kaimynus. Visus palaidojo nuo karo išlikusiose apkasų duobėse, be karstų ir šarvonės. Daugelį gyventojų enkavėdistai išsivežė į Merkinę. Čia žiauriai kankindami reikalavo prisipažinti. Ką jie turėjo pasakyti, nežinojo nei budeliai, nei pasmerktieji, kurių laukė tolimesnė mirties ešelonais.

Minėjimo pabaigoje liūdnas giesmės giedojas Alytaus buvusių tremtinių choras. Po to visi keliavo į Klepočių k. prie kryžių padėti gėlių, uždegti žvakučių. Čia žuvusius pagerbė Alytaus rinktinės šauliai.

Iš Klepočių k. šventės dalyviai nuvyko prie partizanų paminklo.

(keliamo į 8 psl.)

Iš mano dienoraščio

Šiomet sukanka 15 metų, kai sugražinom negrįžusiuosius iš Igarkos

1989 m. birželio 29 d., ketvirtadienis. 21 val. išvažiuojam į Igarką. Pirmiausia traukiniu iki Maskvos.

Birželio 30 d. 11 val. – Maskvoje. Iš Maskvos lėktuvu išskrendam 21 val.

5 val. ryto Igarkos laiku mes jau toje alkanoje ir varganoje žemėje. Iš lėktuvo matosi kur ne kur Jenisejuje dar plaukiantys ledai. Aplink neapbrėpiama taiga ir daugybė ežerų ežerėlių. Ir štai lėktuvo ratai prisilietė prie prakaitu ir ašaromis nuliotos žemės.

Čia prabėgo mano baisioji vaikystė. Aš ir vėl čia, tik

štai pirmas keliukas! Beveik visi kryžiai, neatlaikę amžino įšalo, palinko, o laikas juos supūdė.

Kapinės. Medžiuose, gerokai paaugusiuose berželiuose klykė paukščiai, tarytum šaukdami, bardami mus, kad sudrumstėme ramybę. O gal jie džiaugėsi kartu su mumis?

Ne tas kauburėlis, ne tas. Gal šitas? Ir vėl ne... Dieve, padėk! Duok stiprybės! Kur tu, miela sese? Aš atvažiauvau išplėsti tavęs iš amžinojo įšalo. Pasidaro bloga, aptemsta akyse, mėginu atsiremti į pasvirusį kryžių,

to. Kitus karstus, tiksliau, dėžes, daro mūsų grupės vyrai. Nuveža iki kapinių, o per balas reikia patiems neštis.

Liepos 11 d.

Nuo pat ryto kažko nerami plaka širdis. Šiandien po 40 metų vėl išvysiu tave. Skilo gabaliukas po gabaliuko sušalusios žemės... Ir pagaliau. Čia tu! Buvai mylima, buvai apverкта tūkstantį kartų. Tada, prieš 40 metų, klūpojome visos trys prie atidengto karsto. Alpo mama, močiutė. Prisimenu, kaip bučiauvau tavo šaltą, išsekusį veidą. Užpylė tavo karstą dideliais išalusios žemės

Ekspedicijos dalyviai keliasi keltu per Jenisejų. 1989 m.

soti ir laisva.

Oro temperatūra – 2 laipsniai šilumos, o vėjas vis dar toks pat kaip ir anais baisiais laikais...

Netikiu! Aš vėl Igarkoje. Gal tai sapnas? Sutiko mus keletas lietuvių su Daugnora prieky. Ir koks energingas žmogus (jam jau 70 metų). Labai nori grįžti į Lietuvą.

Mieste visur didžiausios krūvos šiukšlių, nešvara, netvarka, visur balos, o pakraščiuose – ledas.

Liepos 1 d.

Jau ir čia jaučiasi pavasaris – pradeda sprogti berželiai, žaliuoti žolytė.

Igarka! Ar žinai, ko atvažiauvau? Nepasiilgau tavęs, ne. Aš atvažiauvau išplėsti iš amžinai įšalusios žemės brangų žmogų.

Nors ir gerokai pavargę, visi išėjome į taigą. Nematėme jokio takelio, kuris vestų į kapines... Per kupstus, klampynes ejome, bridome ten, kur suvirtę kryžiai.

Niekas nesugebėtų aprašyti mūsų akių, pašiurpusių veidų, per kuriuos ritosi karčios ašaros. Tiktai pirmyn, neklupkim, nes ten laukia mūsų broliai, tėvai, seserys.

paukščiai dar garsiau klykia... O stebukle!

Paukštė nutūpė ant berželio, atrodo, dar garsiau pragydo, lyg pravirko. Žiūrėjo į mane ir niekur neskrido. Ant palinkusio kryžiaus įskaičiau pavardę, vardą tavo, miela sese. Dieve, juk tie patys du berželiai, kuriuos mes su mama pasodinome!

Radau! Parpuolusi verkiau džiaugsmo ašaromis. O kiti dar lakstė apimti siaubo, nevilties, bandė skaityti neįskaitomas pavardes, aimanavo.

Aš laiminga! Daugiau niekada tavęs nepaliksiu. Parvešiu tave į Lietuvą. Atsigulsi tėviškės žemėje, šalia mamos. Ji bus laiminga.

Liepos 2 - 9 d.

Visas dienas einame į kapines ir po truputį atkasinėjame, nes žemė nepaprastai įšalusi. Pirmiausia padarėme kelią į kapines, kirtome medžius ir guldėme į balas, kad galėtų privažiuoti visureigis. Dirbti trukdė uodai, kurių buvo labai daug.

Liepos 10 d.

Berželiai išsprogę, žydi purienos. Žemė dar įšalusi. Šiandien prisikasiau iki kars-

grumstais. Ir štai dabar aš vėl stoviu čia, vėl laikau rankoje žvakę. Stoviu jau pražilusi, pasenusi.

Atleisk, kad taip ilgai leidau tau būti svetimoje žemėje. Atleisk, kad sudrumsčiau tavo amžiną ramybę. Kitaip negalėjau...

Liepos 17 d.

8.20 val. išskrendam į Lietuvą. Oro uoste sutikome kitą lietuvių ekspediciją. Apsikabinę verkėme, lyg būtume su jais susitikę po daugelio metų. Dalijomės išpūdžiais. Jų akys buvo taip pat pilnos siaubo. Ar suras? Ir vėl kapinės, klyks paukščiai, vėl šimtai akių skaitys neįskaitomas pavardes, raudos. Kiti, apsikabinę pasvirusį kryžių, šauks: radau!

Ir kaip juos sutiks?

Aišku, vieni nubrauks skausmo ašarą, o kiti žiūrės su pykčiu. Tie, kurie pasirašė nuosprendį jų pražūčiai. Nebijokite, keršto nebus... Marijos žemė priglaus jų kaulėlius...

Buvusi Igarkos tremtinė Antanina KVETKAUSKIENĖ Nuotrauka iš autorės asmeninio albumo

LGGRTC pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistentu vardui gauti sąrašą

(Tęsinys)

Antanas Ivanauskas (po mirties), ryšininkas, Raseinių aps. ir valsč. 1944–1959 m.

Dominykas Jakučionis (po mirties), ryšininkas, Kauno aps. Garliavos valsč. Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. Kairio, Pipiro būriai 1945–1946 m.

Vanda Regina Janulionienė-Stunžėnaitė, pogr. organ. "Jaunoji Lietuva" narė, Zarasai 1948–1951 m.

Stanislovas (Stasys) Janušas (po mirties), pogr. organ. narys, Raseinių aps. ir valsč. 1946–1947 m.

Karolis Kadžionis (po mirties), sukilimo dalyvis, Ukmergės aps. Kavarsko valsč. 1941 06 22–28.

Romalda Karanauskienė-Leščiūtė, ryšininkė, Utenos aps. Molėtų valsč. 1947–1953 m.

Bronislava Kemeklienė-Partinauskaitė, ryšininkė, Utenos aps. Užpalių valsč. 1944–1952 m.

Jurgis Kerbelis, karys, Ukmergės aps. Deltuvos valsč. Vietinė rinkt. 308 batalionas 1 kuopa 1944 02 16–1944 05 15.

Kirdeika Gabrielius (Gabrys) (po mirties), partizanas, Švenčionių aps. ir valsč. 1948–1952 m.

Virginija Kirtiklienė-Šileikytė, pogr. spaudos platintoja, Šiauliai 1975–1990 m.

Juozas Kostkevičius (po mirties), sukilimo dalyvis, Kaunas 1941 06 22–28.

Julijonas Albinas Kotvickas, pogr. organ. narys, Prienuų aps. Jiezno valsč. 1952–1954 m.

Antanas Kramilius, karys, Kauno aps. Seredžiaus valsč. Vietinė rinkt. 310 batalionas 1944 02 16–1944 05 15.

Emilija Kudabienė-Žalnieriušaitė, ryšininkė, Švenčionių aps. Panemunės valsč. Vytauto apyg. Tigro rinkt. 1945–1952 m.

Jonas Kuklys (po mirties), partizanas, Trakų aps. Valkininkų valsč. 1944–1945 m.

Alfonsas Kundelis, partizanas, Rokiškio aps. Obelių valsč. Kardo būrys 1944–1947 m.

Anėlė Lanauskienė-Adomėnaitė, ryšininkė, Utenos aps. Molėtų valsč. 1944–1955 m.

Juozapas Lapinskas (po mirties), ryšininkas, Rokiškio aps. Južintų valsč. 1944–1945 m.

Konstancija Lapinskienė-Vigilytė (po mirties), ryšininkė, Rokiškio aps. Južintų valsč. 1944–1945 m.

Pranciškus (Pranas) Lenartavičius (po mirties), sukilimo dalyvis, Kaunas 1941 06 22–28.

Albina Leščinskienė-Narbutaitė, rėmėja, Prienuų aps. ir valsč. Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. 1945–1950 m.

Pranciškus (Pranas) Lišauskas (po mirties), partizanas, Trakų aps. Semeliškių valsč. 1944–1945 m.

Aleksandras (Aleksas) Litvinas (po mirties), pogr. organ. narys, Radviliškio aps. Grinkiškio valsč. 1948–1949 m.

Petrė Lukavičienė-Brañauskaitė, ryšininkė, Raseiniai, Kęstučio apyg. Rolando, Paupio būriai 1944–1950 m.

Stasė Marčiulytienė-Marcinkevičiūtė, ryšininkė, Marijampolės aps. Balbieriškio valsč. Spyruoklio, Aido, Pjūklo būriai 1944–1951 m.

Antanas Meškevičius (po mirties), partizanas, Marijampolės aps. ir valsč. Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. Šarūno būrys 1944–1945 m.

Vitalija Micienė-Šileikytė, pogr. spaudos platintoja, Šiauliai 1979–1990 m.

Zigmas Mickevičius, ryšininkas, Varėnos aps. ir valsč. 1945–1951 m.

Konstantinas (Kostas) Mičiulis (po mirties), pasipr. akcijų dalyvis, Vilkaviškio aps. Keturvalakių valsč. 1941–1944 m.

Jonas Miselis (po mirties), sukilimo dalyvis, Panevėžio aps. Vadoklių valsč. 1941 06 22–28.

Pranas Miškinis, ryšininkas, Alytaus aps. Varėnos valsč. 1944–1945 m.

Petras Mockus (po mirties), partizanas, Tauragės aps. ir valsč. 1947–1948 m.

Magdalena Montvilaitė, pogr. spaudos platintoja, Marijampolės aps. ir valsč. 1946–1948 m.

Piliumena Murauskaitė, ryšininkė, Biržų aps. Pasvalio valsč. 1945–1948 m.

Vytautas Vladislovas Narbutas (po mirties), partizanas, Šakių aps. Paežerėlių valsč. 1944–1946 m.

Vladas (Vladislovas) Olubas (po mirties), partizanas, Trakų aps. Vievio valsč. 1944–1945 m.

(Bus daugiau)

Atsiliepinus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: LGGRTC pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. (8-5) 2314157.

Gediminas Tamošiūnas

Pro memoria

Eidamas 77-uosius metus, po sunkios ligos mus paliko LPKTS Šiaulių skyriaus įkūrėjas ir pirmasis vadovas Gediminas Tamošiūnas.

Gimė 1927 m., augo Kaune. Mokėsi "Aušros" gimnazijoje. Ten išitraukė į mokslivių pasipriešinimo okupacijai gretas, buvo areštuotas ir 10 metų nuteistas, kalėjo Vorkutos lageriuose. Lageryje bendraudamas ir dirbdamas kartu su dailininkais monumentalistais įgijo vertingų žinių, geros patirties.

1954 m. išėjo į laisvę. Situokė su tokio paties likimo mergina Zofija Pavilonyte, anykštiete, kilusia iš poeto, vyskupo Antano Baranausko giminės. 1956 m. nelegaliai grįžo į Kauną, įsidarbino "Dailės" kombinate. Išdirbęs vos devynis mėnesius saugumo buvo išaiškintas. Ir vėl – į Vorkutą. Į tėvynę grįžo tik 1961 m., apsigyveno Šiauliuose. Čia jis dirbo Dramos teatre, kūrė scenografiją. Jo tapyba, skulptūros yra tarsi įrodymas, kad tremtyje neišseko nei talentas, nei jėgos. Tapė, piešė tarsi lenktyniaudamas su dviem dukterimis, taip pat dailininkėmis. Jos savo kūryba džiugindavo tėvą, neturėjusį galimybės baigti aukštojo mokslo, bet surengusį apie dvidešimt personalinių tapybos parodų. Gamtos vaizdai, slėpingas K.Šimonio, M.K.Čiurlionio kūrinius primenantis lakios vaizduotės pasaulis – tai vis G.Tamošiū-

no paveikslų motyvai. Kiti saviti kūriniai – mozaikos, sukomponuotos iš kelių šimtų dažyto medžio gabalėlių, vaizduojančios Lietuvos kunigaikščius, J.Basanavičių, V.Kudirką.

1995 m. netoli Šiaulių, Ginkūnuose, buvo iškilmingai atidengtas ir pašventintas jo sukurtas 9 metrų aukščio politinių kalinių ir tremtinių atminimui skirtas paminklas. Kančia ir Viltis – du balti raižyti kryžiai šviečia baltumu

teigdami gyvenimą. Nebus kito tokio paminklo – dar kurdamas tai gerai žinojo. Jo negalima pakartoti, kaip ir kūrėjo gyvenimo, kuris buvo ir negailestingas, ir dosnus – G.Tamošiūnas sulaukė tėvynės laisvės, už kurią pradėjo kovoti būdamas septyniolikos metų.

LPKTS Šiaulių skyrius ir miesto visuomenė neteko tikro patrioto ir patarėjo.

Užjaučiame žmoną, dukteris ir artimuosius.

LPKTS Šiaulių skyrius

Skelbimai

Spalio 16 d. 14 val. Vyžuonų bažnyčioje Utenos r. bus aukojamos šv. Mišios už žuvusius Vytauto apygardos Gedimino kuopos partizanus: kuopos vado pavaduotoją **Dominką Bagočiūną-Briedį** ir kuopos ryšių ir žvalgybos skyriaus viršininką **Jurgį Vasiljavą-Viesulą**. Po pamaldų vyksime į žūties vietą – Kaliekių kaimą, kur bus pašventintas atminimo ženklas.

LKKAS maloniai kviečia visus, turinčius dokumentinės ar vaizdinės medžiagos apie Lietuvos kariuomenės karininkus, ypač – apie pokario ginkluotojo pasipriešinimo dalyvius, turinčius karininko laipsnį, prisidėti prie daugiatomės enciklopedijos "Lietuvos kariuomenės karininkai 1918-1953" rengimo. Rašykite: **Vytautui Zabielskui, Pušų g. 17-4, Vilnius. Tel. (8-5) 2723828. Arba Astai Rėklaitytei, Kačanausko g. 18-7, Kaunas. Tel. (8-37) 734218, (8-652) 94228.**

Dėmesio!

Kai buvo išleista knyga "ALŽIR'o kalinės", į "Memorial" archyvą kreipėsi giminės, norintys gauti daugiau žinių apie šio lagerio kalines. Bendrija "Memorial" prašo atsilipti žmones, kurie gali papasakoti apie buvusias ALŽIR (Akmolinsko tėvynės išdavikų žmonių lageris) politines kalines, kalėjusias už savo vyrų "nusikaltimus".

Rašykite: **Jonui Lukšei, Sukilėlių pr. 87-21, 3043 Kaunas. Tel. (8-600) 89319.**

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Danutė Krakauskienė
1924–2004

Gimė Kretingos r., Gėrininkų k. 1945 m. jauną seminarijos mokytoją nuteisė kalėti Sibire. Devynerius metus ir devynis mėnesius iškalėjo Magadane. Grįžusi į Lietuvą, įsikūrė Kretingoje. Su vyru Zigmū išaugino du vaikus – sūnų ir dukterį. Daugiau kaip 20 metų dirbo mokytoja Tarvydų, Anštakių ir Klubių pradinėse mokyklose. Buvo aktyvi Sąjūdžio dalyvė. 1988 m. Danutės pastangomis Kretingoje įkurtas Tremtinių klubas, vėliau peraugęs į Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos skyrių, kuriam ji vadovavo dešimt metų. Danutė rūpinosi partizanų žūties vietų įamžinimu, sutvarkymu, istorinės medžiagos rinkimu.

Užjaučiame vyrą, vaikus, vaikaičius ir artimuosius bei bendražygius.

LPKTS Kretingos skyrius

Petrė Mickaitė-Gedgaudienė
1917–2004

Gimė Telsių aps., Rietavo valsč., Pelaičių k., ūkininko šeimoje. 1945 m. MVD čekistai sušaudė du brolius – Petrą ir Praną. 1948 m. šeima ištremta į Sibirą, Buriatijos-Mongolijos ASSR. Zaigrajevo r. Petrė dirbo sunkius miško darbus. Ištekėjo už tremtinio Julijono Skėrio, bet jis 1955 m. mirė. 1960 m. grįžo į Lietuvą. Nuo 1998 m. – LPKTS narė, aktyvi visuomenininkė.

Palaidota Rietavo kapinėse, šeimos kape. Užjaučiame gimines ir artimuosius.

LPKTS Plungės skyrius

Aloyzas Pabrinkis
1931–2004

Gimė Petraičių k., Šėtos valsč., Kėdainių aps. 1948 m. su tėvu ir seserim ištremtas į Irkutsko sr., Čeremchovą. Po metų motina buvo ištremta į Archangelsko sr. Vėliau likimas juos suvedė. 1956 m. grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Kėdainiuose, sukūrė šeimą. Dirbo įvairius darbus. Prieš išeidamas į pensiją dirbo vairuotoju. Nuo 1998 m. – LPKTS narys.

Užjaučiame žmoną, dukterį ir sūnų su šeimomis, visus, kuriems jis buvo brangus.

LPKTS Kėdainių skyrius

Pranas Vasiliauskas
1924–2004

Gimė Krakėse, Kėdainių r. 1944 m. įstojo į Vietinės rinktinės karo mokyklą Marijampolėje, paskui – į partizanų būrį. Kovojo su NKVD daliniais Krakų apylinkėse. 1947 m. suimtas ir nuteistas 10 m. lagerio ir 5 m. tremties. Kalėjo Norilske, Krasnojarsko kr. 1979 m. grįžo į Lietuvą. Dirbo Panevėžyje geležinkeliniu. Išaugino sūnų ir dukterį.

Palaidotas Šilaičių kapinėse.

Agota Gudaitė-Špokevičienė
1909–2004

Gimė Pasvalio valsč. Tetervinų k., daujiavaikėje šeimoje. 1934 m. ištekėjo už ūkininko, savanorio Kazimiero Špokevičiaus. 1949 m. su vyru ir keturiais mažais vaikais ištremta į Irkutsko sr. Taišeto r. Sujetichos gyv., dirbo statybose, fabrikuose. 1956 m. su dviem jaunesnėmis dukterimis slapta grįžo į Lietuvą. Po pusantrų metų grįžo ir visa šeima. Gyveno Pasvalyje.

Palaidota Skrebotiško kapinėse, Pasvalio r. Užjaučiame vaikus, vaikaičius, provaikaičius.

Nebrangiai išnuomojamos 81 kv.m patalpos Kaune, Laisvės al. 39. Skambinti tel. (8-37) 323214 arba (8-656) 27861.

Spalio 9 d. 12 val. LPKTS salėje (Kaunas, Laisvės al. 39, 2 a.) įvyks **kraštiečių klubo "Sūduva" sueiga**. Svečiuosis Lietuvos rašytojų sąjungos narys poetas Justinas Marcinkevičius. Dainuos moterų vokalinis ansamblis "Elegija". Meno vadovė R.Burinskienė.

Spalio 13 d. 16 val. LPKTS salėje (Kaunas, Laisvės al. 39, 2 a.) įvyks LPKTS Kauno skyriaus ataskaitinė rinkiminė konferencija.

Spalio 16 d. (šeštadienį) 11 val. Kėdainių kultūros centre (J.Basanavičiaus g. 24) įvyks LPKTS Kėdainių skyriaus narių susirinkimas. Registracija – 10 val. Turėkite nario pažymėjimą. Galėsite užsiprenumeruoti "Tremtinį".

TREMtinys

SL289

Redaktorė - Audronė Kaminskienė
Red. padėjėja - Aušra Šuopytė

Lit. redaktorė - Jolita Navickienė
Korektorė - Dalia Maciukevičienė
Tech. redaktorė - Vesta Milerienė

Kaina
1,20 Lt

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. 323204, faksas 323214, el.paštas: tremtinys@takas.lt LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>

Klepočių kaimo tragedija

(atkelta iš 5 psl.)

Po trumpos įžanginės vedėjo kalbos partizanų atminimą pagerbė tylos minute ir Alytaus rinktinės šaulių salvėmis. Paminklą pašventino Ryliško parapijos klebonas. Po to apie Siaubo būrio partizanų veiklą išsamiai pasakojo Seimo narys istorikas Algis Kašėta. Baigdamas apgalvestavo, kad iki šiol nepasmerkta nekaltų aukų krauju permirkusi Komunistų partija.

Dainavos apyg. partizanų vado pavaduotojas Vytautas Nantartonis, buvęs Siaubo būrio partizanas, kalbėjo apie A. Grušausko drąsą ir sumanumą va-

dovaujant būriui.

Varėnos šaulių kuopos vadas Kęstutis Pliekys įvardijo ir padėjo visiems prisidėjusiems paminklo statybos.

Varėnos buvusių tremtinių ansamblis "Viltis" ir Kibyšių k. etnografinis ansamblis dainavo partizanų dainas. Minėjimas baigėsi visiems šventės dalyviams sugiedojus Dzūkijos partizanų himną.

Paminklo statytojams ir šventės dalyviams padėjo Antano Grušausko-Siaubo duktė bei du sūnūs ir pakvietė visus prie šventinio stalo.

Vytautas KAZIULIONIS

Užsienyje

Po keturiolikos metų

Vokietija atšventė savo susivienijimo 14-ąsias metines. Naktį iš 1990 m. spalio antrosios į trečiąją nuėjo praėtin 41 metus gyvavusi vadinamoji Vokietijos Demokratinė Respublika, kurią Maskva bandė per visą tą laikotarpį padaryti socializmo vitrina Europoje. Pasaulio žemėlapyje vėl atsirado Vokietijos valstybė. Jos susijungimas nuo Oderio iki Reino – vienas didžiausių įvykių pokarinės Europos ir pasaulio gyvenime. Šiemet šis istorinis įvykis irgi buvo pažymėtas koncertais, iškilmingais minėjimais, fejerverkais. Tačiau juos gerokai temdė tūkstantinės protesto demonstracijos Berlyne ir kituose Vokietijos miestuose. Daugelis, ypač buvusios Rytų Vokietijos gyventojų, reiškia didelį nepasitenkinimą ne tik ekonomine stagnacija, bet ir kanclerio G.Šrioderio "rausvai žaliosios" vyriausybės numatomomis socialinėmis reformomis. Norima gerokai apkarpyti socialines lengvatas – įvairias išmokas, kurios jau tapo nepakeliama našta net turtingos Vokietijos biudžetui.

Kita vertus, dabartinei G.Šrioderio vyriausybei iškilo ir tarpautinių problemų. Paastrėję santykiai su Vašingtonu ne tik dėl Irako karo, bet ir dėl Berlyno suartėjimo su Paryžiumi ir Maskva, trintys ES ir NATO viduje beabejones erzina amerikiečius, kurie išstisęs pokario dešimtmečius saugojo ne tik Vokietiją, bet ir visą Vakarų Europą nuo sovietinio imperializmo grėsmės.

Šiuo metu Vokietija stengiasi tapti nuolatine Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nare. Tai sulaukė labai neigiamos kai kurių ES šalių reakcijos. Tokia reakcija visiškai suprantama, nes pagal numatomą priimti 2007 m. Euro-

pos Sąjungos Konstituciją, ES atstovas turi dalyvauti JT Saugumo Tarybos veikloje, todėl visa ES, o ne atskira šalis turi būti nuolatine Saugumo Tarybos nare.

Šiomis dienomis smūgį G.Šrioderio ministrų kabinetui smogė Madridas. Mat dabartinė Vokietijos vyriausybė paskelbė pagrindinį užsienio politikos prioritetą – tapti nuolatine JT Saugumo tarybos nare. Ispanijos vyriausybė savo pranešime Berlyniui patvirtino, kad Madridas siekia, jog Saugumo taryboje nuolatine vietą gautų ES.

Žinoma, priešininkų argumentai dėl Vokietijos tapimo JT Saugumo Tarybos nuolatine nare turi savo logiką ir prasmę. Juk pagal ES Konstituciją, kuri turi įsigaliooti 2007 metais, ES Jungtinėse Tautose atstovaus vienas asmuo – būsimasis ES užsienio reikalų ministras, kuris privalės ginti visų 25 ES šalių užsienio politikos poziciją. Tokią idėją labai palaiko ir Europarlamentas, ir Europos Komisija.

Na, o kaip patys vokiečiai reaguoja į tokius įvykius? Kol kas Berlynas oficialiai nepateikė jokio pareiškimo, tačiau neoficialiai ne kartą jau pareiškė, kad Europos Sąjungos pretenzijos tapti nuolatine Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nare šiuo metu yra nerealias ir neįvykdomos. Mat tam tikriausiai prieštarautų bent jau dvi iš penkių JT Saugumo Tarybos narių – Rusija ir Kinija. (Šiuo metu JT ST nuolatinės narės yra JAV, Didžioji Britanija, Rusija, Prancūzija ir Kinija.) Tuo pat metu Vokietijos politinė vadovybė be didelio triukšmo, bet labai nuosekliai ir atkakliai siekia savo tikslo – tapti nuolatine JT Saugumo Tarybos nare.

Jonas BALNIKAS

Šis "Tremtinio" numeris Jus pasieks viena diena anksčiau (dėl rinkimų į LR Seimą), todėl negalėjome išspausdinti visos televizijos programos. Kitas numeris išeis kaip visada, ketvirtadienį.

Televizijos programa

spalio 11 - 17 d.

Baltijos TV

LNK

Pirmadienis, spalio 11 d.

6.30 Kunstkamera. 6.40 Išbandymas valdžia (k.). 6.55 Roberto pusryčiai (k.). 7.25 Televitrina. 7.40 Šeštadienio rytas (k.). 9.40 Pokalbiai vaistinėje (k.). 10.00 "Nekaltoji Joana" (k.). 11.00 "Slapta aistra" (k.). 12.00 "Maša Berezina" (k.). 12.55 Grietinėlė (k.). 13.35 "Pavojaus akivaizdoje" (k.). 14.30 "Neteisingai apkaltinta" (1). Drama. JAV, 1991m. 16.20 "Nekaltoji Joana". Ser. 17.20 Išbandymas valdžia. 17.30 "Slapta aistra". Ser. 18.30 Teismas. 19.15 Širdies balsas. 20.00 Žinios. 20.20 Ketvirtoji valdžia. 21.20 "Devyni jardai". Kriminalinė komedija. JAV, Kanada, 2000m. Pertr.- 22.30 Žinios. 23.30 "Beno šuo" (k.). 0.10 SMS pramogos. 2.10 - 05.00 "Nurenk mane" (S).

Antradienis, spalio 12 d.

6.30 Kunstkamera. 6.40 Išbandymas valdžia (k.). 6.55 Mamos dienoraštis (k.). 7.25 Televitrina. 7.40 "Pavojingi ryšiai". Ser. 8.45 Teismas (k.). 9.20 "Miesčionys III" (k.). 10.00 "Nekaltoji Joana" (k.). 11.00 "Slapta aistra" (k.). 12.00 "Maša Berezina" (k.). 12.55 Širdies balsas (k.). 13.30 Ketvirtoji valdžia (k.). 14.25 "Devyni jardai". Kriminalinė komedija. JAV, Kanada, 2000m. 16.20 "Nekaltoji Joana". Ser. 17.20 Išbandymas valdžia. 17.30 "Slapta aistra". Ser. 18.30 Teismas. 19.15 Atvirai. 20.00 Žinios. 20.20 "Mentai V". Ser. 21.30 Šamoklo teorija. 22.30 Žinios. 22.40 Bušido ZST. 23.40 Pasaulio ralio čempionato apžvalga. 0.20 "Amžių magija" (k.). 0.50 SMS pramogos. 2.50 - 05.00 "Nurenk mane" (S).

Trečiadienis, spalio 13 d.

6.30 Kunstkamera. 6.40 Išbandymas valdžia (k.). 6.55 Mūsų gyvūnai (k.). 7.25 Televitrina. 7.40 "Pavojingi ryšiai". Ser. 8.45 Teismas (k.). 9.20 VRS kamera (k.). 10.00 "Nekaltoji Joana" (k.). 11.00 "Slapta aistra" (k.). 11.55 Šeimos vakarienė (k.). 12.50 Atvirai (k.). 13.25 "Mentai V" (k.). 14.20 "Tankistė". Komedija. JAV, 1995m. 16.20 "Nekaltoji Joana". Ser. 17.20 Išbandymas valdžia. 17.30 "Slapta aistra". Ser. 18.30 Teismas. 19.15 Prieblandos metas. 20.00 Žinios. 20.20 Klausk. 21.20 "Nacionalinio saugumo agentas IV". Ser. 22.30 Žinios. 22.40 "Pavojaus akivaizdoje" (k.). 23.40 "Mentai V" (k.). 0.40 SMS pramogos. 2.40 - 05.00 "Nurenk mane" (S).

Ketvirtadienis, spalio 14 d.

6.30 Kunstkamera. 6.40 Išbandymas valdžia (k.). 6.55 Statau namą (k.). 7.25 Televitrina. 7.40 "Pavojingi ryšiai". Ser. 8.45 Teismas (k.). 9.20 "Beno šuo" (k.). 10.00 "Nekaltoji Joana" (k.). 11.00 "Slapta aistra" (k.). 12.00 Sveikatai ir laimei (k.). 13.05 Prieblandos metas (k.). 13.40 Klausk (k.). 14.40 "Karaliaus Artūro nuotykių". Nuotykių filmas. JAV, 1999m. 16.20 "Nekaltoji Joana". Ser. 17.20 Išbandymas valdžia. 17.30 "Slapta aistra". Ser. 18.30 Teismas. 19.15 Vietos laiku. 20.00 Žinios. 20.20 Jeigu... 21.20 "Afera". Kriminalinė melodrama. Rusija, 2001m. Pertr.- 22.30 Žinios. 23.20 Tauras ragas (k.). 0.00 Statau namą (k.). 0.35 SMS pramogos. 2.35 - 05.00 "Nurenk mane" (S).

Penktadienis, spalio 15 d.

6.30 Kunstkamera. 6.40 Išbandymas valdžia (k.). 6.55 Vienam gale kablys (k.). 7.25 Televitrina. 7.40 "Pavojingi ryšiai". Ser. 8.45 Teismas (k.). 9.20 Vietos laiku (k.). 10.00 "Nekaltoji Joana" (k.). 11.00 "Slapta aistra" (k.). 11.55 Iliuzija - tikrovė (k.). 12.50 Jeigu... (k.). 13.45 "Dapkai ir Butkai III". Situacijų komedija. 14.30 "Afera". Kriminalinė melodrama. Rusija, 2001m. 16.20 "Nekaltoji Joana". Ser. 17.20 Išbandymas valdžia. 17.30 "Slapta aistra". Ser. 18.30 VRS kamera. 19.15 "Miesčionys III". Humoro serialas. 20.00 Žinios. 20.20 Šeimos vakarienė. 21.20 "Beno šuo". 22.05 "Išdavystės anatomija III". 23.00 "Svajotojai". Melodrama. Italija, Prancūzija, D. Britanija, JAV, 2003m. 1.10 SMS pramogos. 3.10 - 05.00 "Nurenk mane" (S).

Šeštadienis, spalio 16 d.

6.30 Šamoklo teorija (k.). 7.35 Televitrina. 7.50 Tauras ragas. 8.30 Pokalbiai vaistinėje. 8.50 Roberto pusryčiai. 9.25 Mamos dienoraštis. 10.00 Šeštadienio rytas. 12.00 "Pavojaus akivaizdoje" (5). 13.00 "Beprožiška širdis". Melodrama. Indija, Šveicarija, 1997m. 16.25 VRS kamera (k.). 17.00 "Maša Berezina". Ser. 18.00 Amžių magija. 19.00 Iliuzija - tikrovė. 20.00 Žinios. 20.15 "Neteisingai apkaltinta" (2). Drama. JAV, 1991m. 22.05 Amerikietiškos imtynės. 23.10 "Nacionalinio saugumo agentas IV" (k.). 0.20 "Mafijos mergaitės". Erotinis filmas (S). 1.50 SMS pramogos. 3.50 - 05.00 "Nurenk mane" (S).

Sekmadienis, spalio 17 d.

6.30 Ketvirtoji valdžia (k.). 7.35 Televitrina. 7.50 "Miesčionys III" (k.). 8.30 Statau namą. 9.00 Vienam gale kablys. 9.30 Sveikatai ir laimei. 10.40 Grietinėlė. 11.20 Mūsų gyvūnai. 11.55 "Afrikietis". Nuotykių komedija. Prancūzija, 1983m. 13.55 Sveikinimų koncertas. 15.45 Širdies balsas (k.). 16.25 Atvirai (k.). 17.00 "Maša Berezina". Ser. 18.00 Sekmadienio loto. 19.15 "Dapkai ir Butkai III". Situacijų komedija. 20.00 Žinios. 20.15 "Kita Eva". Melodrama. Vokietija, 2003m. 22.05 Pasaulio ralio čempionatas. 23.15 "Sadras". Drama (S). Prancūzija, 2000m. 1.10 SMS pramogos. 3.10 - 05.00 "Nurenk mane" (S).

Pirmadienis

6.25 Informacija. 6.30 "Dviračio žynios" (k.). 6.50 Animacija. 7.45 "Seimo viešbutis" (k.). 8.15 "Okna" (Langai) (k.). 9.10 "Libertada" (k.). 10.05 "Lus Marija" (k.). 10.55 "Nepriklausoma paieškų tarnyba" (k.). 11.40 "Specialistas". JAV veiksmo filmas. 1994m. 13.40 Animacija. 15.45 "Lus Marija". Ser. 16.40 "Libertada". Ser. 17.40 "Okna" (Langai). 18.45 Žinios. 19.10 "Antroji banga". 20.00 "Dviračio šou". 20.20 "Žodžio laisvė". 21.25 "Baras". 22.00 Žinios. 22.20 Verslas. Kriminalai. Kultura. Sportas. Orai. 22.35 "Ekipažas". 23.15 "Čarlio angelai" (k.). 0.15 "Viengungis" (k.). 1.10 NKTV (k.).

Antradienis

6.25 Informacija. 6.30 "Dviračio šou" (k.). 6.50 Animacija. 7.45 "Baras" (k.). 8.15 "Okna" (Langai) (k.). 9.10 "Libertada" (k.). 10.05 "Lus Marija" (k.). 10.55 "Meilės istorijos" (k.). 11.40 "Trintukas". JAV trileris. 1996m. 13.40 "Baras" (k.). 14.15 Animacija. 15.45 "Lus Marija". Ser. 16.40 "Libertada". Ser. 17.40 "Okna" (Langai). 18.45 Žinios. 19.10 "Pagalba 112". 20.00 "Dviračio šou". 20.20 "Nuo...iki". 21.25 "Baras". 22.00 Žinios. 22.20 Verslas. Kriminalai. Kultura. Sportas. Orai. 22.35 "Ties riba". 23.15 "Ligoninės priimamasis". Ser. 0.15 "Maudynės" (k.).

Trečiadienis

6.25 Informacija. 6.30 "Dviračio šou" (k.). 6.50 Animacija. 7.45 "Baras" (k.). 8.15 "Okna" (Langai) (k.). 9.10 "Libertada" (k.). 10.05 "Lus Marija" (k.). 10.55 "Myli, nemyli" (k.). 11.55 "Tango ir Kešas". JAV komedija. 1989m. 13.40 "Baras" (k.). 14.15 Animacija. 15.45 "Lus Marija". Ser. 16.40 "Libertada". Ser. 17.40 "Okna" (Langai). 18.45 Žinios. 19.10 "Sėkmės akimirka". 20.00 "Dviračio šou". 20.20 "Nacionalinė muzikos lyga". 21.25 "Baras". 22.00 Žinios. 22.20 Verslas. Kriminalai. Kultura. Sportas. Orai. 22.35 "Nešas Bridžas". Ser. 23.40 "Sergėtojas". Ser. 0.40 "Sveikatos ABC" (k.).

Ketvirtadienis

6.25 Informacija. 6.30 "Dviračio šou" (k.). 6.50 Animacija. 7.45 "Baras" (k.). 8.15 "Okna" (Langai) (k.). 9.10 "Libertada" (k.). 10.05 "Lus Marija" (k.). 10.55 "Nuo...iki" (k.). 11.55 "Aš patsiuočiau vaiduoklį". JAV komedija. 2003m. 13.40 "Baras" (k.). 14.15 Animacija. 15.45 "Lus Marija". Ser. 16.40 "Libertada". Ser. 17.40 "Okna" (Langai). 18.45 Žinios. 19.10 "Nepriklausoma paieškų tarnyba". 20.00 "Dviračio šou". 20.20 "Myli, nemyli". 21.25 "Baras". 22.00 Žinios. 22.20 Verslas. Kriminalai. Kultura. Sportas. Orai. 22.35 Snobas naktis: "Paskalos". JAV trileris. 2000m.

Penktadienis

6.25 Informacija. 6.30 "Dviračio šou" (k.). 6.50 Animacija. 7.45 "Baras" (k.). 8.15 "Okna" (Langai) (k.). 9.10 "Libertada" (k.). 10.05 "Lus Marija" (k.). 10.55 "Sėkmės akimirka" (k.). 11.40 "Baras" (k.). 13.05 "Panelės TV" (k.). 13.40 "Baras" (k.). 14.15 Animacija. 15.45 "Lus Marija". Ser. 16.40 "Libertada". Ser. 17.40 "Okna" (Langai). 18.45 Žinios. 19.10 "Nepriklausoma paieškų tarnyba". 20.00 "Dviračio šou". 20.20 "Myli, nemyli". 21.25 "Baras". 22.00 Žinios. 22.20 Verslas. Kriminalai. Kultura. Sportas. Orai. 22.35 Snobas naktis: "Paskalos". JAV trileris. 2000m.

Šeštadienis

7.15 Animacija. 8.45 "Mažyliai". Ser. 9.30 "Robotų karai". 10.30 "NKTV". 11.00 "Ultra". 11.30 "Betmenas ir Robinas". JAV fantastinis nuotykių filmas. 1997m. 13.35 Animacija. 14.25 "Mano svajonių Džinė". Ser. 15.00 "Tikroji meilė". Ser. 16.00 "Mykolas". JAV komedija šeimai. 1996m. 18.00 "Panelės TV". Diena su žvaigžde". 18.45 Žinios. 19.10 "Baras" - pristatymas. 20.00 "Dviračio kabaretas". 20.35 "Baras" - pristatymas (II dalis). 21.10 "Paskutinis veiksmo filmo herojus". JAV trileris. 1993m. 23.30 "Uždraustas vaisius". JAV erotinis filmas. 2002m. 1.00 "Baikerių svajonės". JAV erotinis ser.

Sekmadienis

7.10 Informacija. 7.15 Animacija. 8.45 "Mažyliai". Ser. 9.30 Laida apie kompiuterinius žaidimus. 10.00 "Sveikatos ABC". 11.10 "Baltojo katinio svetainė". 11.50 "Žinduolių pasaulis. VISAEDŽIAI". 12.55 "Gyvenimas tarp gorilų". 14.00 Animacija. 14.25 "Mano svajonių Džinė". Ser. 15.00 "Tikroji meilė". Ser. 16.00 "Žodis - ne žvirblis". 16.02 Sveikinimų koncertas. 17.55 "Meilės istorijos". 18.45 Žinios. Europiečiai. Savaitės kriminalai. Sportas. Orai savaitėi. 19.10 "Savaitės panorama". 19.50 "Dviračio šou" panorama. 20.20 "Desperatiški veiksmai". JAV trileris. 1998m. 22.15 "Sopranai. Mafijos kronika". Ser. 23.25 "Skydas". Ser. 0.20 "Ties riba" (k.).